

Σχεδιασμός δραστηριοτήτων με βάση ταξινομίες (ταξινομία Bloom)

Κατάλληλο για:	X Ετοιμότητα	X Περιεχόμενο
	Ενδιαφέροντα	X Διαδικασία
	Μαθησιακή προτίμηση	X Τελικό προϊόν

Τι είναι: Η ταξινομία Bloom είναι ένα από πρώτα συστήματα κατηγοριοποίησης στόχων, το οποίο εισηγήθηκε ο Benjamin Bloom το 1956. Αναφέρεται σε μια ιεραρχική κατάταξη των στόχων που οι εκπαιδευτικοί θέτουν για τους μαθητές/τριες και συνδέεται τόσο με την οργάνωση όσο και με τον σχεδιασμό της διδασκαλίας. Η ταξινομία ακολουθεί θεωρητικά ένα συνεχές από τις χαμηλότερες στις υψηλότερες δεξιότητες σκέψης, διαχωρίζοντας τα γνωστικά έργα σε έξι επίπεδα, από τα πιο απλά στα πιο σύνθετα: Γνώση, Κατανόηση, Εφαρμογή, Ανάλυση, Σύνθεση, Αξιολόγηση. Τα επίπεδα καθοδηγούν τον/την εκπαιδευτικό να διαφοροποιήσει ερωτήσεις ή δραστηριότητες, σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται στο επίπεδο και στις εμπειρίες των μαθητών/τριών.

Πού στηρίζεται θεωρητικά: Στηρίζεται στη γνωστική θεωρία και τη θεωρία επεξεργασίας των πληροφοριών. Σύμφωνα με αυτές, το άτομο εφαρμόζει διαφορετικές νοητικές (Mental) διαδικασίες κατά την διαχείριση, αποθήκευση και ανάκληση πληροφοριών. Οι νοητικές αυτές διαδικασίες διακρίνονται ως τον τύπο (απομνημόνευση, κατανόηση, ανάλυση κ.λπ.) αλλά και ως προς το επίπεδο δυσκολίας. Στο πλαίσιο αυτό, η ταξινομία Bloom ενσωματώνει τους διαφορετικούς τύπους νοητικών διαδικασιών διαχωρίζοντάς τους σε επίπεδα διαβαθμισμένης δυσκολίας (Darwazeh & Branch, 2018).

Ερευνητική τεκμηρίωση: Η ταξινομία Bloom έχει αποτελέσει το αντικείμενο μελέτης πολλών ερευνών. Έχει επηρεάσει την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, την εκπαιδευτική έρευνα και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προγραμμάτων. Είναι ένα από τα πιο ευρέως αποδεκτά μοντέλα γνωστικών επιπέδων που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση. Το 2000 ένας πρώην μαθητής του Bloom, ο Lorin Anderson, μαζί με τον Krathwohl, έκαναν αλλαγές στο μοντέλο. Πρότειναν τη χρήση ρημάτων που δείχνουν την ενέργεια αντί ουσιαστικών, και στην κορυφή της πυραμίδας τη χρήση του ρήματος δημιουργώ, ενώ πριν υπήρχε η αξιολόγηση (Krathwohl, 2002).

Πώς υλοποιείται: Για τον σχεδιασμό δραστηριοτήτων, ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει τον στόχο της διδασκαλίας με βάση τον οποίο θα σχεδιάσει τις δραστηριότητες. Λαμβάνει υπόψη του τα έξι επίπεδα της ταξινομίας Bloom για να σχεδιάσει δραστηριότητες διαφορετικών επιπέδων, οι οποίες να ανταποκρίνονται στα επίπεδα ετοιμότητας στην τάξη του. Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει τα επίπεδα της ταξινομίας Bloom, την περιγραφή τους, ενδεικτικά ρήματα και εκφωνήσεις δραστηριοτήτων ανά επίπεδο.

Επίπεδο	Περιγραφή	Ρήματα - Δραστηριότητες
1 Γνωρίζω	Γνώση συγκεκριμένης ορολογίας, γεγονότων, ημερομηνιών, προσώπων, ορισμών, κατηγοριών, κριτηρίων, αρχών, θεωριών κ.λπ.	Θυμήσου, ανάφερε, εντόπισε, όρισε, πες, υπογράμμισε...
		Ποιος..., Πώς..., Πού..., Πότε..., Τι είναι...
2 Κατανώ	Κατανόηση, ερμηνεία, περιγραφή γεγονότων και ιδεών.	Συνόψισε – κάνε περίληψη, εξήγησε, δώσε παράδειγμα, ...
		Πες... με δικά σου λόγια. Ποια είναι η κύρια ιδέα...; Ποιες διαφορές υπάρχουν...;
3 Εφαρμόζω	Αξιοποίηση της γνώσης για την επίλυση προβλημάτων και την αντιμετώπιση νέων καταστάσεων, τη χρήση τεχνικών και κανόνων, τη σύνδεση και την αναζήτηση σχέσεων με άλλες καταστάσεις.	Δώσε ένα παράδειγμα εφαρμογής, χρησιμοποίησε...
		Πώς... σχετίζεται με...; Σε ποιες άλλες περιπτώσεις...; Θα μπορούσε να συμβεί αυτό σε...;
4 Αναλύω	Ανάλυση στοιχείων, σχέσεων, αναζήτηση μερών, συστατικών στοιχείων, αναζήτηση σχέσεων μεταξύ τους, εύρεση κινήτρων και αιτιών, εξαγωγή συμπερασμάτων.	Ανάλυσε, διαχώρισε, οργάνωσε, ταξινόμησε...
		Ποια είναι τα χαρακτηριστικά...; Κάνε ένα διάγραμμα... Ποια στοιχεία μπορείς να παρουσιάσεις για...;
5 Αξιολογώ	Κριτική, επιχειρηματολογία για την υπεράσπιση απόψεων, τεκμηρίωση μίας άποψης με στοιχεία, αξιοποίηση κριτηρίων για αξιολόγηση μίας εργασίας	Κρίνε, αξιολόγησε, επιχειρηματολόγησε...
		Συμφωνείς με...; Εξήγησε την απάντησή σου. Βάλε σε σειρά προτεραιότητας... Με ποια κριτήρια θα αποφασίσεις...;
6 Δημιουργώ	Σύνθεση στοιχείων για παραγωγή απάντησης, εύρεση μοτίβων.	Φαντάσου, δημιούργησε, φτιάξε...
		Τι θα συνέβαινε εάν συνδύαζες... με...; Μπορείς να φανταστείς...; Βρες ένα νέο τρόπο...

Τα επίπεδα είναι ιεραρχικά. Οι μαθητές/τριες ξεκινούν από το επίπεδο που αποτελεί πρόκληση γι' αυτούς προσπερνώντας τα επίπεδα που έχουν κατακτήσει. Εργάζονται πάνω στους ίδιους στόχους αλλά στο γνωστικό επίπεδο που ανταποκρίνεται στην ετοιμότητά τους. Η ταξινομία Bloom μπορεί να

αξιοποιηθεί για τη διαφοροποίηση ερωτήσεων και δραστηριοτήτων προφορικών/γραπτών, τρίλιζας, κύβων, πίνακα επιλογών.

Παράδειγμα:

Λογοτεχνία, Α' γυμνασίου, Ειρήνη Μάρρα - «Τα κόκκινα λουστρίνια»

Ο/η εκπαιδευτικός ομαδοποιεί τους μαθητές/τριες ανάλογα με το επίπεδο ετοιμότητά τους.

ΟΜΑΔΑ 1	1Α. Γνωρίζω	Να περιγράψεις τους πρωταγωνιστές της ιστορίας.
	1Β. Καταννώ	Να γράψεις την περίληψη του κειμένου σε 8-10 σειρές.
ΟΜΑΔΑ 2	2Α.Εφαρμόζω	Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να βρεθεί κάποιος σε ηθικό δίλημμα;
	2Β. Αναλύω	Σε ποια σημεία του διηγήματος γίνονται φανερά τα αισθήματα του μικρού βιοπαλαιστή για την κόρη του δασκάλου;
ΟΜΑΔΑ 3	3Α. Αξιολογώ	Συμφωνείς με την αλλαγή της στάσης του βιοπαλαιστή; Εξήγησε την απάντησή σου.
	3Β. Δημιουργώ	Τι θα συνέβαινε εάν ο βιοπαλαιστής είχε δώσει τα παπούτσια στην κόρη του δασκάλου; Ποιες συνέπειες θα είχε η πράξη του;

Αναφορές:

Darwazeh, A. N., & Branch, R. M. (2018). A revision to the revised Bloom's taxonomy. *38th annual proceedings*, 220. Ανακτήθηκε από <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED570118.pdf#page=29>

Krathwohl, D. R. (2002). A revision of Bloom's taxonomy: An overview. *Theory into practice*, 41(4), 212-218. Ανακτήθηκε από https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1207/s15430421tip4104_2